

PSIHOPEDAGOGIA COPILULUI CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Studiu de specialitate

**Irimie Nicoleta- profesor învățământ primar
Școala Gimnazială „Axente Sever” Aiud**

Conceptul de dificultăți de învățare este cunoscut mai ales ca dificultăți școlare și anume ca „dificultăți pe care le întâmpină unii elevi în asimilarea cunoștințelor, în formarea competențelor”. De obicei, dificultățile de învățare apar de timpuriu, în însușirea cititului (dislexie), a scrisului (disgrafie) și duc la manifestări de anxietate, neîncredere în sine, pierderea motivației învățării. Definierea dificultăților de învățare este necesară pentru a realiza o concordanță între nevoile reale ale practicii educaționale și conceptualizarea lor. Este acceptată existența unui număr mare de copii care prezintă dificultăți de învățare cel puțin o scurtă perioadă de timp din școlaritatea lor. Practic, nu există copil care să nu întâmpine greutăți măcar o dată în învățarea din școală. Pe de altă parte, sfera învățării umane este mult mai largă decât învățarea școlară. Există o categorie largă de elevi ale căror dificultăți ușoare de învățare, necunoscute la timp, fără intervenție, pot duce la insucces școlar. O altă categorie de elevi prezintă dificultăți de învățare false, pasagere, care însă îi etichetează și le vor influența adaptarea școlară, datorită percepțiilor sociale, adică a felului cum sunt percepuți de ceilalți și modul cum acestea influențează structura personalității și încrederea în sine. Pentru a contura un domeniu atât de subtil cum este cel al dificultăților de învățare, este necesară o abordare discriminativă a termenului:

* Termenul „dificultăți specifice de învățare” înseamnă o tulburare la nivelul unuia sau mai multor procese implicate în înțelegere sau în utilizarea limbajului scris sau oral, care se pot manifesta într-o imperfectă abilitate de a asculta, vorbi, citi, scrie, pronunța sau efectua calcule matematice. Termenul include condiții ca handicap perceptiv, afecțiuni ale creierului, disfuncții minimale ale creierului, dislexie și afazie de dezvoltare. Termenul nu include copiii cu dificultăți de învățare care se datorează în primul rând handicapurilor vizuale, auditive sau motorii, deficienței de intelect, tulburărilor emoționale, dezavantajelor de natură culturale, economice sau de mediu.

* O dificultate specifică de învățare este o tulburare într-unul sau mai multe procese ale sistemului nervos central implicate în perceperea, înțelegerea și/sau utilizarea conceptelor la nivelul limbajului verbal (oral sau scris) și nonverbal. Această tulburare se manifestă prin deficitul uneia sau mai multora dintre următoarele arii: atenție, raționament, procesare, memorie, comunicare, citire, scriere, pronunție, calcul matematic, coordonare, competență socială și maturitate emoțională.

* Dificultăți specifice de învățare reprezintă o condiție cronică cu origine presupus neurologică și care interferează cu dezvoltarea, integrarea și/sau manifestarea abilităților verbale sau nonverbale. Dificultățile specifice de învățare presupun o condiție handicapantă specifică și variază în manifestări și grad de severitate. De-a lungul vieții, această condiție poate afecta stima de sine, educația, vocația, socializarea și activitățile zilnice de viață.

Dificultățile de învățare au un caracter intern, cauzele situându-se la nivelul unor disfuncții ale sistemului nervos central. Aceste disfuncții se traduc în alterarea proceselor de achiziție și

procesare a informațiilor. Prin dificultăți semnificative în achiziția și utilizarea unuia sau a mai multora dintre următoarele funcții instrumentale: auz fonematic; pronunția sunetelor; citit; scris; raționament sau abilități matematice. În ciuda faptului că dificultățile de învățare sunt asociate cu școala, ele apar încă din copilăria timpurie și se manifestă pe parcursul întregii vieți. De cele mai multe ori, problematica dificultăților de învățare se discută în raport cu școala și cu adaptarea copilului la sarcinile învățării școlare, deși o astfel de abordare limitează problematica și împiedică înțelegerea învățării ca activitate general umană, limitând-o la activitatea din planul școlar. Astfel, în spațiul școlii, dificultățile de învățare semnifică existența unor piedici, probleme în abordarea învățării școlare. Dificultățile școlare au cauze foarte diferite (interne=biologice, psihologice; externe=condițiile oferite de familie, școală, societate) și pot îmbrăca forme extrem de variate. Dificultățile școlare marchează momente de stagnare și de desfășurare necorespunzătoare a activității de cunoaștere în procesul învățării școlare. Persoanele cu dificultăți de învățare pot primi sprijin educativ atât din partea unui personal specializat (medici, logopezi, psihologi, psihopedagogi, pedagogi), cât și din partea cadrelor didactice, prin intermediul unui curriculum adaptat sau a părinților implicați în educarea eficientă a propriilor copii. Trebuie subliniată, însă, nevoia evidentă de intervenție specializată, prin programe individualizate. Dificultățile de învățare pot fi remediate, în sensul obținerii unor performanțe similare sau apropiate elevilor care nu manifestă dificultăți de învățare. Însă modul de învățare, strategiile utilizate în cadrul învățării vor fi diferite la acești copii. Nedescoperirea sau încadrarea defectuoasă a performanțelor scăzute ca rea-voință sau indolență poate duce la aprofundarea dificultăților și însoțirea acestora de scăderea interesului pentru învățare, a stimei de sine, a integrării sociale și profesionale a persoanei. Depistarea timpurie și prevenția sunt abordări binevenite în domeniul dificultăților de învățare.

În concluzie, în urma aflării diagnosticului, a discuțiilor cu familia, a stabilirii măsurilor de intervenție și urmărirea îndeplinirii acestora, comportamentul elevului poate fi îmbunătățit, precum și rezultatele sale la învățatură. De asemenea, implicarea elevului în ceea ce învață este esențială pentru a putea să descopere strategii eficiente de control al comportamentului și de concentrare a atenției sale asupra conținuturilor. Un copil plictisit va fi mereu în căutarea a ceva ce îi poate satisface nevoia de activitate, de cunoaștere.

Activitățile practice în clasă (jocurile și exercițiile) reprezintă o soluție pentru implicarea elevului în ceea ce învață, atâta timp cât aceste activități sunt corelate cu emoțiile și imaginația fiecărui copil în parte.

BIBLIOGRAFIE:

1. Association for Children with Learning Disabilities, 1986;
2. Dicționar de pedagogie, 1979;
3. Mircea Stefan, Lexicon pedagogic, p.90, 2006, Aramis, București;
4. Note de curs - Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare, Conf. univ. dr. Doina Maria Schipor, 2013;
5. Psihologia copilului cu dificultăți de învățare, Asist. Univ. Dr. Iulia Dumitriu, Universitatea Bacău;
6. Rehabilitation Services Administration, 1985;
7. United States Office of Education, 1977.